

Трѣбаше да се очаква, че турцитѣ, като петъ вѣковни владѣлци на България, ще оставятъ завиденъ брой писменни паметници поне за времето, прѣзъ което сж господствували въ нея. Писменността имъ, поради трудното усвояване и непрактичностъ, не можа да влѣзе въ обща употреба между „гяуритѣ“; инакъ грѣцкото влияние у насъ не щѣше да остави такива отровни слѣди. Турцитѣ отъ къмъ „писмо“ и „четмо“ бѣха по-невѣжи отъ българитѣ, а нерѣдко нѣкои отъ послѣднитѣ се прочуваха между самитѣ турци като „молли“ и „ефендета.“

Часть отъ чешмитѣ въ Сливенъ съ турски надписи и други паметници сж днесъ затрити. Нѣколко турски документи за „махлюли“ въ града сж били прѣдадени на външното министерство въ София, дѣто и изгорѣли.

Като изключимъ писаното отъ арабина Идризи за Сливенъ (1153 г.), дѣто градътъ се именува Истлифаносъ или Стлифносъ, останалитѣ източници писани на арабо-турски сж сжщитѣ, отъ които се е ползувалъ извѣстниятъ Hammer.

Както се видѣ, у него Сливенъ е Ismila, погрѣшно отъ Islima и Islemiyé. Сжщото е и у X. Калфа¹⁾.

¹⁾ Споменуването на Сливенъ у Евлия Челеби е почти едновременно съ това на X. Калфа — въ края на XVII-я вѣкъ.

Върху турски статистически данни сж легнали и материалитѣ на Тепловъ за България, Тракия и Македония (СПБ. 1877). По салнамето за 1877 г. въ Сливенъ (Сливно) е имало 58,884 души, а споредъ даннитѣ на екзархията — 33,000 (въ каазата). Въ санджака (сливенскій) е имало 213,066 християни, а 64,459 мухамедани (всичко 277,525).

Сливенскитѣ санджакъ, пакъ съгласно тоя източникъ, се е състоялъ отъ каазитѣ: Сливно, Карнобадъ, Ямболи, Ени-Загра, Ай-досъ, Месемврія, Анхяло и Бургасъ. По салнамето за 1873 г. въ града Сливенъ е имало 13984 християни и 7184 мухамедани. (Споредъ официалнитѣ свѣдѣния дадени на комисията Скайлеръ-Церетелевъ въ 1876 г., въ Сливенъ имало 19628 християни и 8932 мухамедани — всичко 28020 души), а споредъ салнамето за сжщата тая година: 15181 християни и 9988 мух. По свѣдѣнията на българ. духовенство, въ града е имало 5500 християнски домове, а заедно съ нахитѣ: 58384 христ. домове и 12781 мухамедански.

Съгласно Stein (*Die Vorgänge in der Türkei in ihrer ethnogr. und geschichtlichen Begründung*) въ сливенскитѣ санджакъ е имало 90000 христ. нуфузства, а 81000 мухамедански. Споредъ Synvet (*Carte ethnogr. de la Turquie d'Europe etc.*): 46961 христ. нуфузства и 37200 мухамедански (все малко прѣди освобождението). По даннитѣ на